

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:

Egész évre 8 Kór., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K

Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedés.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.

Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Személyvonatot Fogarasnak.

— Ajánlva a kolozsvári üzletvezetőség figyelmébe. —

Bajunk van nekünk elég! Könnyű azokat feltárni, folyton szellőztetni; de tessék gyógyítani is. Vannak könnyű és súlyos, nehéz természetű bajaink — vegyesen.

Amely bajokat könnyű felismerni, azokat nehéz gyógyítani.

Igy pl: vármegyénk legnagyobb baját a szegénységet könnyű felismerni, de nehéz gyógyítani.

Az Aladin csodalámpájának a szelmei már beszüntették régen gyors szolgálatkészségeiket.

Gyárak kellenének ide, erre a vidékre, nagy tőkék, ipari vállalatok!

Igen, de honnan jönnének ezek a tőkék, ezek a gyárak?

A bajok gyógyítására a jóakarát: a mi kincses bányánk kevés.

Nem másoktól kell mindent várunk, hanem mozogjon a város is és tudjon áldozni azon eszközök megteremtésére, melyek a fokozatos emelkedés forrásai, mert a spórolás mellett hátrafelé megyünk, mint a rák s lassan elszednek tőlünk mindent. A szellemi és anyagi gyarapodás principiumai, főforrásai: a béke, a közélet tisztasága. A társadalom harmóniája, összetartó működése legyen a fődolog, mert ilyen állapotban fejlődik, terem mindenféle intézmény. Sok széthuzó ember nagy gyöngeség; kevés, egy célratartó ember is nagy erő velük szemben. Hát még a sok egy célra tartó ember, ami nagyon sok van Fogarason.

Könnyű természetű bajaink közül felujtjuk a személyvonat közleke-

dését Brassó—Fogaras és Szeben között.

Pár évvel ezelőtt, mikor az automobil közlekedésről irtunk Fogaras és Szeben között, kértük már a fenti dolgot is az aradi üzletvezetőségtől, mert akkor még Fogaras oda volt beosztva, de úgy látszik, hogy a fenti üzletvezetőség előnyt adva a barmok és deszkák szállításának, nem válaszolt nyílt leve- lünkre semmit sem.

Azt gondoltuk, hogy a fogaras—brassói vonal kiépítése után nemsokára megkapjuk a személyvonat közlekedést is, de bizony még mind ezideig nem léptették életbe. Azt pedig tapasztaljuk, hogy a gyakori késések a vonatoknál megvannak, azokat pedig a deszka- szállítások, a le és fel való tolatások az egyes állomásoknál idézik elő. Alkalmunk volt mostanában többször utazni Szeben felé, de pontosan sohasem indul- tunk s érkezünk vissza Fogarasra.

Különösen a téli hónapokban, de nyárban is tapasztalhatók ezek a késések. Nyolcvanöt kilométernyi utat Fogaras- tól Szebenig 4—5 óra alatt tesz meg a mostani „bumli“ kávédaráló. Előfordult már olyan is vármegyénkben, hogy jó lovakkal versenyeztek a vonattal s nem egyszer elhagyta a lovas szekér a vonatot.

Láttunk utazás közben Alsóvisten olyan jelenetet is, mikor ott a vonat 1 órát állt, hogy leszállt egy uriember a vonatról, fölvelt a földről egy nagy követ s meg akarta hajítani a vasparipa lokomotívját, az utasok harsányan kinevették s megtapsolták e jelenetet az állomáson.

A személyvonatot természetesen Brassótól Fogarason át Szebenig és Sze-

bentől Fogarason át Brassóig kellene indítani. Ha Fogarastól akarnák indítani ezt a személyvonatot, akkor ne hajnalban, hanem fél 6-kor reggel indítanák el innen s ez 8 órára Szebenbe érne s az utas aznap este Budapestre. Visszafelé pedig a Budapestről reggel 7 órakor induló gyorsvonathoz, mely este 8 órakor ér Nagyszébenbe, indulna este 8 órakor Szebenből a személyvonat s így este fél 11 órakor Fogarasra érkeznek.

Ilyen közlekedés mellett lehetne Fogarásból népes, nagy várost teremteni s az idegenekkel megismertetni s megkedveltetni a havasokat!

Ez elodázhatlan szükség, ilyen beosztás mellett a szebeni ut is kényelmes lenne, mert reggel fél 6 órakor indulna, 8 órakor érkeznek, egész nap elintézhetné az utas dolgát Szebentén, este 8 órakor visszaindulhatna s nem kellene éjszakáznia.

Ezt a vonatot Brassóból, hogy fél 6-ra ide érne Fogarasra, fél 3 órakor hajnalban kellene elindítani Fogaras felé. A mostani hajnali és délutáni indulás kényelmetlen.

Már hajnalban két órakor fel kell kelni, 8—9 órára van az ember Szebenben, mit lehet délután 1 óráig végezni ott? Előnyösebb a közlekedés Brassó felé, mert Fogarásból indul hajnalban 3 óra 20 perckor, odaér 7 órakor reggel; indul 8 óra 32 perckor, oda érkezik 12 óra 12 perckor; indul este 6 óra 8 perckor, Brassóba ér 10 óra 13 perckor.

Megemlítésre méltó még az is itt, hogy míg Brassóval háromszor közlekedünk, addig Szebennel még most is

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt **katarrhusoknál** hörghurutnál, **asthmanál**, influenza után. **Sirolin "Roche"** kezdődő tüdőbetegséget **csirájában elijjt**. Kellemes íze és az étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek meghűléseit legbiztosabban a **Sirolin "Roche"**-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Sziveskedjék a **gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"**-t kérni.

csak kétszer napjában, harmadik közlekedésnek éppen beillenék ez a személyvonat. Mikor még vonatközlekedés nem volt Fogaras és Szeben között, kocsin 8—10 órai ut volt ide Szeben, de éppen azért létesítették a vasutat, hogy az ut gyorsaságával a nagy, hosszú időt legyőzze, respektive megrövidítse s a most késésekkel számított 8—10 órai utat 3 órává változtassa.

A vasut gyorsulása nálunk egy cseppet sem áll egyenes arányban az idővel, sőt visszás arányban, mert évről évre késik. Vajjon ennek a késésnek nem itta-e meg a levét valamikor valamiféle ügyes-bajos ember a bíróságnál?

Ma már a személyforgalom Brassó—Fogaras és Szeben között sokkal nagyobb mint régen volt.

Továbbá az emberek nem érdemelnék meg már azt a huszadik században, hogy ne „bumlizzanak“ együtt a sertésekkel, az ökrökkel és a deszkákkal, hiszen ha meghalunk ugyanis elég deszkát árulhatunk Földváron.

A személyvonat közlekedése természetesen a levél-, csomagszállítás, kihordás és kézbesítés idejét is meggyorsabbítaná s megváltoztatná előnyösen Fogarason.

Avagy talán, a személyforgalom olyan csekély volna Brassó, Fogaras és Szeben között, — amit nem igen hiszünk el — hogy az a külön személyvonat indítását nem igen involválná, respektive az nem igen fizetné ki magát, akkor a személyforgalom lebonyolítására hozzon forgalomba a MÁV. motoros

közlekedést, habár azon még ezidő szerint nagyon sok szerecsétlenségnek van kitéve az utas és ezért sokan nem is igen mernek rajta járni

Egyszóval gondolkozzék ezen a terven az igen tisztelt kolozsvári üzletvezetőség s ha semmiféle rizikóval nem jár, valósítsa meg a két terv közül valamelyiket, talán a biztosabban közlekedő személyvonatot, mert végre is a vasut van a közönségért s nem a közönség a vasutért!

Halmi Gyula.

A cukor, kávé és a vasut.

Azokat, akik mostanában a folyton növekvő drágaság minden odiumát kizárólag a mezőgazdákra akarják háritani, egy fontos és megszivlelendő tényre óhajtjuk e helyen figyelmeztetni. És ez nem egyéb, mint az igazság, hogy nem csupán rostélyossal él az ember, hanem minden szerényebb háztartásban nagyon is főtényező a kávé. A kávé pedig egy esztendő leforgása alatt 100 százalékkal drágult meg, sőt még többel is mint 100 százalékkal. A cukornál pedig nem kevesebb mint 40—50 percentes áremelkedés észlelhető. Végül, ami a drágulás kérdésében igen döntő tényező: a vasuti tarifa is emelkedett és a legújabb tervek szerint még emelkedni fog.

E lapok hasábjain tíz év leforgása alatt nem egyszer tárgyaltuk, vitattuk meg a közgazdaság fontosabb, legaktuálisabb kérdéseit, témáit. Nem tartjuk tehát időszerűtlennek a mostani sorokban a kávé, a cukor és a vasuti tarifa váratlan és mindnyájunkat érdeklő és érintő drágulását tárgyalni, annyival inkább is, mert a lapok bár elég bőven irnak ezekről a dolgokról is, a nagyközönség mégis nem hajlandó tudomásul venni, vagyis, az

innét fenyegető elég nagy veszedelem nem megy át a köztudatba eléggé.

Mindezeideig nem hallottunk, nem olvastunk róla, hogy a nemzetközi apostolok tüntető körmenetet szándékoznának rendezni akár a cukorgyárosok, akár a kávébörze spekulánsai ellen. Pedig hát aki előveszi a krétát és egy kis számvetést csinál, meggyőződhetik arról, hogy a kávé és a cukor és a vasuti tarifa együttesen legalább is van olyan drágasági tényező, mint a hus. Egy szerény munkásnak 4—5 tagu családja 8—10 bögre kávéfogyaszt el napjában. Különösen nagy a kávéfogyasztás az olyan háztartásban, ahol hust nagyon korlátolt mennyiségben fogyasztanak, de ahol sok az apró gyerek. Ha pénzértékre kiszámítjuk a drágaságokozta különbözetet, látni fogjuk, hogy a kávé és cukor árának emelkedése az ilyen háztartásokban körülbelül ugyanolyan összeggel terheli meg a háztartást, mint a hus drágulása.

Ime tehát mindjárt itt van a drágaságnak egy olyan tünete, amelynek nem a termelők az okai, hanem a kartel és spekuláció. A cukor árakat a hatalmas cukorkartel szabja meg. Ez a kartell most is azzal okolja a cukorárak emelkedését, hogy kevesebb cukorrépa termett az idén. Hogy azonban a gazdának 40—50 százalékkal drágábban fizette volna az idén a répát mint tavaly, arról a kartell mélységesen hallgat. Pedig ugy hozná magával az igazság. De hát nincs így. A répa nem drágult, a cukor azonban annál inkább.

A kávé emelkedését szintén spekuláció okozta. Ez ellen mi, itt Magyarországon nem védekezhettünk, mert nincsenek kávé ültetvényeink. Az angol fogyasztók jobb helyzetben vannak, mert az ottani nagy szövetkezetek saját kávéültetvényeket tudtak szerezni. Mi pedig hallgatunk és mérgeledünk, isszuk a fekete levést, hiszen épen a

T Á R C A.

A magyar menyecske.

(Mende-monda.)

(Idő: csikorgó tél. Színhely: egy budapesti kávéház zöld bársonyos fülkéje, hol két fiatalember akarja a reggel két óráig hátralevő időt agyonütni. Még csak 11 óra és a sörösüvegek száma már nyolc. A fekete fiatalember megnézi óráját s aztán pénztárcáját, majd hosszú szünet után felsóhajt: „És nekem holnap tárgyalásom van!“ (ebből már megtudjuk, — amit pedig el akartam hallgatni, — hogy a fekete ügyvédjelölt.) A szöke megtölti a poharakat, és az üres üveget energikusan az asztálhoz veri. A pincér jön. A cigány szomorú nótába kezd.)

Szöke: (Szömlét tartva a közönségen.) Rendkívül érdekes! Milyen különféle célokkal jönnek az emberek kávéházba. A hozzá nem értő azt hibetné, hogy mind mulatni jönnek, pedig csak a drága idő agyonütése kedvéért teszik.

Fekete: Végeredményben csakugyan azért, de mulatságot keres. Ha a sarki órás felesége mindenáron itt akar ülni vasárnap, ezt azért teszi, hogy szemével ismeretségeket kössön, gondolatban soha meg nem történhető kalandokat éljen át — tehát azért,

hogy jól érezze magát. Az a két kereskedőseged nyilván a biliárd kedvéért jött ide, melyhez egész héten nem juthatnak. Mióta itt vagyunk folyton játszanak. Az a kiéhezett filozofter a külföldi lapokat olvassa kettőtől tizig, és közben megiszik egy feketét.

A vasárnap délután, mikor azt teszi amit akar a szabadság gyönyörűségét adja neki, amelyet az említett módon tomból ki. Az a két öreg ott a sarokban már 20 éve idejár, tehát nem mehetnek máshová, hogy jól érezzék magukat. Az a szép bajuszu bankfiú és társa, az a szeplős, fogadni merek már vagy három randevoust kaptak különféle férjes és nem férjes asszonyoktól, egyik sorokból a másikba drót nélkül való beszélgetés útján. Ez mind csak léha időtöltés ha nem sikerül, de ha sikerül... akkor mulatság. Derék házigazdáinknak a szabónak még sokáig kell kávéházba járnia míg megtudja, hogy mi is ebben a mulatság. A kávéház nagy forgalmát az a pusztá tény adja, hogy az ember ha itt van, nincs otthon.

Szöke: Hát mi tulajdonképpen mért vagyunk itt és nem otthon?

Fekete: Ez ideig még csakugyan semmi értelme nincs ennek.

Szöke: Még csak azt sem mondhatjuk, hogy jobban érezzük magunkat. Ez a sok-sor látott kép, ez a sokszor hallott zene oly unalmas. Játszunk valamit,

Fekete: (Felvidulva.) A la bonheur — de mit?

Szöke: Hát — azt ismered? Ki mondja ki hamarabb a százat.

Fekete: Ismerem, mindig te mondod ki.

Szöke: Vagy — papát-mamát!

Fekete: Nem lehet. Nincs főedényünk.

Szöke: Találós kérdéseket! Például: felmegy, leszalad, bélyegyet nyálaz, kártyázik, udvarról és pityókát vacsorázik. Mi az?

Fekete: (Kezével legyintve.) Ügyvédjelölt.

Szöke: Tudok nehezebbet is, de azt nem találod ki.

Fekete: Nem-e? En aki kitaláltam melyik a legnehezebb mesterség? kezdj csak hozzá, hadd találjam ki már a közepén.

Szöke: Amit el fogok mondani, az egy magyar népdalnak egy strofája. De ugy lesz elmondva, hogy nem lesz könnyű megmondani melyiké is. De kérlek ne neves közbe, mert zavar.

* * *

Az egyesült államok egyik nem rég meghalt diplomájának a napokban jelent meg önéletrajza, melyben a következő érdekes részletet olvastam.

„A kaliforniai aranymezők fölfedezésekor apám épen a massa elutesi főiskolára szándékolott vinni engem (másnap lett volna

kávéval való eset bizonyítja, mennyire elősegíti a spekuláció az áremelkedést.

De elősegíti a drágulást a vasuti tarifák tervezett áremelése is. Ennek megint a fogyasztóközönség issza meg a levét. Hozzáértő emberek vitatják, hogy a tarifaemelés most nem indokolt. Mig a másik oldalról a vasut kevés jövedelmét dobják a mérlegbe. Hát lehet, hogy az államvasut nem elég jövedelmező, de a tulságos terhekkal megakartott fogyasztóközönségből kiizzadt fillérek talán mégis egy kissé igazságtalan nyereség vagy jövedelem lesz.

Mert hát a tarifaemeléssel megint csak úgy leszünk, mint a tej- és kávédrágulással. Ha a tej literje 2 fillérről drágul, akkor valamennyi kávéházban egy csésze kávé drágul 4 fillérről. A felemelt vasuti tarifát is áthárítják a fogyasztó nyakába és ha valamely élelmiciknek a fuvardíja a lakásunkig néhány fillérről megdrágul, az elég ok arra, hogy a közvetítők sáskahada a fuvardíj-emelkedés tizszeresével emelje.

A folyton fokozódó drágaság tehát nem egy termelési ág hibája, hanem bűnös abban mindenki. Az áremelés ma mániává fajult s amint megindult ez a lavina, nincs kilátás arra, hogy utjában föltartóztassa bármi is, hanem addig-addig nő és rohan, amíg egész társadalmunkat eltemeti.

—ő.

Szabad Liceum.

Közszükségletet tölt be, ennél fogva a siker jegyében született a felnőttek továbbhaladását célzó szabad liceumi előadások szervezésének eszméje. Csakhamar termő talajra talált és ma már szerte az országban ifjak és öregek egyaránt sietnek a szombat esti előadásokra, érdeklődéssel hallgatják az előadások fejtegetéseit, sőt ha nagyon

pontosan betartja az előadó a kitűzött egy órát, szinte sajnálkozva veszi észre a közönség, hogy már vége van.

Igy is van ez helyesen. A fogarasi szabad liceumi előadások előkelő közönsége között szemlélődve, jóleső örömmel látjuk, hogy milyen élvezettel tanul a hallgatóság. Itt egy bájos ifju leányka, aki még alig nőtt ki a gyermekcipőkből és az iskola porát még csak most rázta le, mellette vidám, ifju menyecskék, amott egy-egy házaspár, emitt fess asszonyok, hátrább a férfiak csoportja, ahol a tavasz, nyár és tél képviselve van, szóval a fogarasi társadalom minden rétegét képviselő egyének. Egyben azonban mind megegyeznek: áhítatos figyelemmel hallgatnak és néznek.

Mert bizony ránk fér. Napi robotunk mellett, hivatásunk elvont és egyoldalú munkásságát gyakorolva alig marad időnk a lapokat átböngészni. Komoly, mélyebb gondolkodást igénylő munkásságot a hivatása körén túl ma már nem igen fejthet ki senki. Jól esik tehát a léleknek, ha szórakoztató módon, röviden és élvezetesen szerevezve adják elő az újabb tudományos vívmányokat és így minden nagyobb megerőltetés nélkül haladhatunk a világgal, fogalmunk van minden fontosabb és szükségesebb dolgról.

Dicséretére szolgál Fogarasnak, hogy társadalmi megértette a minisztérium intencióit s örömmel használja fel az alkalmat, hogy tanulhasson. Évről-évre szélesebb körben hódít a szabad

liceum és ma már nem a szorosán vett érdekeltek képezik a törzsvendégszerű közönséget, mint a legelső évben volt, hanem mindig szélesebb rétegekre terjed ki a tudás vágya, a haladni akarás. És hogy ez így van helyesen, az természetes dolog. A tudás és a korral haladás a főkélléke az érvényesülésnek. Az érvényesülés pedig az élet célja. Minden ember — ha asszony is — akkor érte el élete célját, ha a maga helyén, a maga körülményei között érvényesülni tud, vagyis betölti a helyét, legyen az hivatal, műhely, mező, háztartás, család vagy közélet, ahova a sors állította az illetőt. Az érvényesülni akarás pedig első lépcsője a sikernek. Ezért üdvözljük olyan örömmel a most megkezdődött szabad liceumi előadások közönségét, előadóit egyaránt és a megnyitó előadás sikerét konstatálva átadjuk a szót, illetve a tollat a — kritikuskak!

* * *

A szabad liceum legelső felolvasója a legáltalánosabb érdekű tárgyak egyikét választotta: az ősebert.

A gondolkodó ember, ez a rejtélyes Janus, egyszerre kétfelé: előre és hátra tekint. Kíváncsi tekintete előre a jövőbe furódik, szorongva kérdezi mit hoz a holnap és mit a jövő századok. És méla borongással kutat a múlt homályos kódében, keresve-kérdezve: miből lettünk, mi volt a kezdetünk.

A mai ember, tele erejének és képeségeinek büszke önértéssel, sokat vár a jövőtől, céljai, ideáljai vannak, mindig többre törekszik és a jobb jövőbe helyezi reményét.

A régi, vidám pogányember, aki csak az életnek élt és aki csak akkor szomorodott el, ha a jövőbe tekintett, mert hiszen vita brevis est és ránézve a jövő beaurul a halállal, — a régi ember szébbnek találta a: multat. Meséi szerint a legrégibb kor volt az aranykor aurea prima sata est aetas, amelyben a természet és az ember jobb, erősebb és boldogabb volt, mint most.

Mi már nem tartjuk aranykornak a kezdetet, de melegen érdeklődünk iránta, szívesen intézzük primitív maradványaihoz, a néma kövekhez kérdéseinket, mert a kezdet, az ősebert kora sokat mond nekünk arról, hogy mi büszke, okos, modern emberek tulajdonképpen mik vagyunk és miből lettünk.

A felolvasó röviden ismertette a lezármazástani lényegét, elmondotta, hogy a természettudományos nyomozások számtalan eredménye és bizonyossága szerint a ma élő lények korántsem voltak mindig jelen magas fejlettségű szervezetük birtokában, hanem, hogy a kezdetben egyszerű és fejletlen lények csak a létért vívott küzdelemben, a természethez való alkalmazkodással tettek egyre bonyolultabb és alkalmasabb szervekre szert. Amelyik faj nem tudott alkalmazkodni, az elpusztult, az életrevalók megmaradtak és egyre tovább fejlődtek. Ez tudományosan bebizonyított tény, ma már kétségtelenhatatlan igazság.

Erre az igazságra aztán számos föltevést alapítottak. Egyik hipotézis szerint az összes fajok valamikor a legegyszerűbb szervezetből, egyetlen sejtől indultak ki; a másik

indulás) de ez elől egy erős és jókedvű társammal, Jim-mel együtt megszöktünk. Elmentünk aranyat keresni. A kinos és veszedelmes vándorúttal még kellemetlenebb csalódás tetőzte be. Nem láttunk gazdag és vidám embereket, hanem szorongó, szurós nézésű proletárokat. A korai télben minden hajlék nélkül kellett tengődnünk, mert az aranyra éhes emberek még a maguk megélhetésének legegységibb feltételeiről is elfeledtek gondoskodni, nemhogy másokéval törődtek volna. Az erősebb legyűrte a gyöngét. Sokszor találtunk az uton elsóványodott, éhen halt gyerekeket. Senki sem törődött velük. Rendes táplálékhoz alig jutott az ember. Mindent tizszeres pénzzel kellett megfizetni. E borzasztó anarchiájához járult az, hogy egyáltalában nem volt szerencsénk. Az a kevés arany amit nehezen kapartunk ki a föld gyomrából, nagyon olcsón jutott az aranykereskedők kezeibe. A sok vadállat mely éjszakánként körülöttünk hangversenyezett, már életünket is fenyegette. Megutáltuk ezt a mesterséget, s felcsaptunk vadászoknak. San-Franciscoban szép medvébőrökért sok pénzt adnak. Mindketten jó lövések voltunk, nekiindultunk tehát a hegyeknek s már az első napon három medvét ejtettünk el. Mit nevezsz.

Fekete: Igazán mulatságos, hogy mennyire nem tartozik ez történéshöz. Ebből az is kivilághat, hogy: „Kukorica közt szület-

tem, ott szedtek fel engem“ vagy az a népdal hogy „Romlásnak indult hajdan erős magyar.“

Szóke: (Eszbe kapva.) Jó, hogy szólta! Egy még alkalmasabb népdal jutott eszembe. Tehát — mondja a jeles államférfi emlékirataiban — kunyhót építettünk a hegyoldalon, vadászgattunk, főúriasan éltünk, senki sem zavart. Száritott bőreink nemsokára egy kis raktárt megtöltöttek. Később az az ember kitől a puskaport szoktuk venni, szintén kedvet kapott e jól jövedelmező foglalkozáshoz, s hozzánk csatlakozott. Tavasszal 16,000 dolárt kaptunk bőreinkért. Ezután még nagyobb kedvvel hajszoltuk a medvéket, — azaz hajszoltuk volna, de feltűnően kevesbedett a számuk, úgy hogy néha napokig nem láttunk egyet sem. Csüggedtek, kedvetlenek voltunk mind a hárman. Egy napon örömmel jött haza puskaporos társunk. „Tudom mért nincs medvének“ mondotta. Ennek örülsz? — szoltam — hiszen mindegy tudjuk-e vagy nem; ha nincs — nincs. „Láttam a gerincen egy nagybajuszu embert, puskával és egy medvébőrrel a hátán, de nemsokára a hegy tulsó oldalán eltűnt, nem követhettem. Ez lövi el előlünk a medvéket. Vagy el kell pusztítanunk, vagy ki kell egyeznünk vele.“ „Az eset nem olyan komplikált“ — szoltam — elpusztítjuk, s megvan.

(Folytatjuk.)

szerint minden fajnak eredetileg megvolt — aminthogy az egyed létezésének első pillanatában ma is megvan — a maga külön kezdősejtje.

Azok, akik az első hipotézis alapján állanak, szintén megoszlanak aszerint, amint az ember közvetlen származásáról szólván az embert egyenesen a hozzá szervezettel legközelebb álló majomfajoktól eredeztetik, vagy pedig az embernek és a majomnak egymástól származását kétségbevonván egy közös őst (missing-link) keresnek, akitől a majom és ember mint testvérágak leszármaztak.

Felolvasónk a hipotéziseket ismertetően, ez utóbbit fogadja el. Ismerteti azután a közös őst, ezen ma már nem létező fajnak felkutatására irányuló törekvéseket, de igazi tudományos őszinteséggel kimutatja, hogy a közös őst megtalálni mindeddig nem sikerült. A nagy port fölvert Pithecanthropus erectus, melyet Haeckel oly kitörő örömmel fogadott, nem a várva-várt, keresve-keresett missing-link.

Komoly és őszinte elismeréssel tartozunk a felolvasónak azokért a határozott és férfias mondatokért, melyekben kifejtette, hogy a vallásnak és természettudománynak, mint idegen határterületeknek összekeverése, ellentétbehozása helytelen és hogy a természettudomány magában véve sem vallásossá nem tesz, sem pedig a hitét senkitől el nem veszi. A fajok eredetének kutatása a legszélsőbb darwinista felfogással elvezethet bennünket a közös, ősi kezdősejthez, de már ezt megmagyarázni, a legelső ok lényegét megmutatni nem bírja és nem is felel meg. Az első principiummal — másnéven Istennel — nem a természettudomány foglalkozik, az a theológiának és a vallásos léleknek a dolga.

Felolvasónk tárgyát képekkel is illusztrálta és bemutatta az ősembernek rekonstruált külső formáját, elvezetett a lakóhelyeire, élénk tárta kezdetleges életmódját és megjelenítette a primitív eszközöket, a művészet legelső próbálkozásait és röviden összefoglalván az u. n. történelmi idők fejlődését, elvezetett bennünket a história küszöbéhez, a vérrel-könnyel teleszört nagy országot sorompóihoz.

Nem végezhetjük azonban a felolvasás ismertetését a tárgynak és tartalomnak egyszerű kivonatolásával, hanem befejezésül különösen ki kell emelnünk, hogy a kissé nehéz és nem könnyen népszerűsíthető tárgyat könnyen érthető, világos előadásban élvezhettük. A felolvasó nyelve nem virágos, nincs cifrákkal kirakva, hanem természet-tudományos előadáshoz illően átlátszó, szigoruan következetes és nagyon, nagyon világos.

Nem lehet azon vitakozni, szebb-e az ezertornyú, cirádaerdős gót-templom a világos, egyszerű, de disztelenségében oly föl-emelő hatású dór-templomnál. Maeterlinck symbolikus képekben bővelkedő, áradó nyelve elragad, de Ibsen súlyos és egyszerű szavai felejthetetlenek.

Tas K. a legérdekesebb, de egyszerűsmind a legnehezebb tárgyak egyikéről beszélt oly szemléltetően, oly világosan és a legkényesebb tárgyak egyikéről oly szeretetreméltó objektivitással, hogy minden hallgatójának szükségképen érdekessé, kellemesé és hasznossá is tette e legelső liciumi estét.

Szid.

H I R E K.

Főigazgatói látogatás.

Az állami főgimnázium váratlan, kedves vendéget kapott. Kistétényi W alth er Bé la, kir. tankerületi főigazgató Nagyszébenből, a már megszokott tavaszi látogatás helyett ez évben november hó 6-án este érkezett Fogarasba, hogy az itteni áll. főgimnáziumban reádes évi látogatását elvégezze. Egész héten át rendre meghallgatta a tanárok előadásait, átvizsgálta a szertárakat, könyvtárakat, az összes rajzokat, dolgozatokat, igazgatói irodát és szombaton, november hó 11-én az öt napon át tartó vizsgálat után konferenciát hivatott egybe, ahol közölte tapasztalatait, tanácsait, észrevételeit a tanár karral. A tapasztaltak felett legnagyobb meglepődését fejezte ki, mindent a legnagyobb rendben találván. Szombaton este távozott körünkől a kiváló és népszerű tanfőru, tisztelő szeretettel hagyván maga után a tanári kar szívében.

— **Fényes esküvő.** F. hó 14-én vezeti oltárhoz aranyifjúságunk egyik népszerű tagja *Fejér Gyula* j. jegyző Aladics Emil m. kir. erdőtanácsos bájos és művelt lelkű leányát *Erzséket*. A szépen megköteudő frigyvet zavartalan, tartós boldogság kísérje.

— **Eljegyzések.** *Bock Mór*, helybeli szobafestő, f. hó 4-én eljegyezte *Hirsch Mór* polgártársunk leányát *Ilont*. — *Tokaji Árpád* m. kir. postatiszt f. hó 5-én jegyezte el magának *Kiss Irént*. Őszintén gratulálunk a jegyespároknak.

— **A vasutasok** műsoros estélye tegnap este zajlott le nagy sikerrel a Trausylvániában. Az idő rövidege miatt jövő számban hozzuk részletes tudósításunkat.

— **Károly napja.** Az áll. polg. leányiskola ifjúsága igazi melegséggel és bensőséggel ünnepelte meg november 4-én Károly napját. Reggel 8 órakor a III. osztályba gyűlt növendékesereg hatalmas éljenzéssel fogadta a terembe lépő igazgatót. A gyönyörű kis hangverseny után a polg. leányiskola ifjúsága nevében *Dombi Margit* IV. oszt. tanuló üdvözölte *Sárossy Károly* igazgatót névnapja alkalmával s egyuttal egy szép fehérszekfü csokrot nyújtott át az ünnepeitnek. Ezután *Sárossy* igazgató szívéhez szóló beszédben mondott köszönetet az ifjúságnak a meleg ovációért s a tantestület azon tagjainak, kik ezt az igazán kedves és meglepetésszerű ünnepet előkészítették, hálás köszönetét fejezte ki. A leányiskola tantestületének tagjai déiben az igazgató lakásán tolmácsolták jókívánataikat, hol az igazgató jóbarátai és ismerősei társaságában a késő délutáni órákig kellemes és kedélyes szórakozásban volt részük.

— **Iskolai ünnep.** A fogarasi áll. polg. leányiskola folyó évi november hó 18-án délután 3 órakor a III. osztály tantermében *Erzsébet* királyné emlékezetére nyilvános iskolai ünnepet rendez, melyre a t. gondnokság tagjait, a szülőket és az iskola iránt érdeklődő tanügybarátokat szívesen látja az intézet vezetősége. Tárgysorozat: 1. *Hymnus*, éneklí az ifjúság. 2. *A gödöllői erdő*. Irta: Pósa Lajos, szavalja: *Zankó Erzsébet*. 3. *Emlékbeszéd*. Elmondja *Sárossy Károly* igazgató. 4. *Csendes a halálnak álma*. Karének; előadja az ifjúság. 5. *Erzsébet*. Irta: Czobél Minka, szavalja: *Hronyecz Erzsébet*. 6. *Zongoraszám*. Előadja *Thierfeld Cilike*, a kmtf.

növendéke. 7. *Boldogaszony anyánk*. Irta: Tárkányi Béla. (Énekkíséret.) Előadja *Bucsi Anna*. 8. *Szózat*, éneklí az ifjúság.

— **Névnapi gratulációk megváltása.** Tekintetes Szerkesztő Ur! Főtisztelendő Simon Jenő kiérd. szent-ferenczerendi tartományfőnök, a saját nevérol nevezett róm. kath. menház javára *névnapi gratulációk* megváltása címen 50 koronát adományozott. Az ily nemes tett dicséretre nem szorul, azonban adományáért — ámbár megtiltotta — hálás köszönetet nyilvánítani olongedhetlen kötelességemnek ismerem. A gratulációk ugyan elmaradnak, de jótéteményéért szegényei hálások lesznek. Vajha példáját számosan követve, hasonló eljárásukkal a szegények és elhagyatottak nyomora enyhítését célul tűznék ki! Fogaras, 1911. november 9-én. *Max Tivadár*, egyházi gondnok.

— **Értesítés.** A fogarasi római kath. lelkészi hivatal ezuton is értesíti a róm. kath. hitközség tagjait, hogy az egyházi és iskolai tanács választása f. hó 12-én az iskolahelyiségben délután 2 órakor ejtetik meg. Választás alá jön a főgondnok, kinek hivatala állandó, az algondnok és 12 tanácsosi állás, kiknek mandátuma 3 évre terjed. A hitközségben minden katolikus családfo, ki önálló házat tart és semmi bélyegző s botránykozató cselekedettel keresztény kath. jellegét be nem szennyezte, a hitközségi közgyűlésnek tagja s mint ilyen szavazattal bír az előforduló egyházi és iskolai ügyek elintézésében. Minthogy a választások egyházunk autonómiaja beléletére nagyfontossággal bírnak, annak komoly és korrekt keresztülvitelét ezuton is szíves figyelmébe ajánlom a választó róm. kath. közönségnek. Fogaras, 1911. nov. 9. *P. Simon Jenő* s. k. r. k. lelkész.

— **Értesítés.** Az Érettségi vizsgálati utasítás 5. §-ának megfelelően, a nagyszobeni tankerületi kir. főigazgató ur a folyó évi december hóban elnökléte alatt tartandó gimnáziumi javító és pótló érettségi vizsgálatok helyéül a nagyszobeni állami főgimnáziumot, idejéül pedig december 18-ának reggeli 8 óráját tűzi ki. Erről oly felhívással értesitem az érdekelte tanulókat, hogy a nevezett intézet igazgatóságánál december 10-ig írásban előre jelentkezzenek és a vizsgálat idejére pontosan megjelenjenek. Az esetleges írásbeli vizsgálat idejét a nagyszobeni állami főgimnázium igazgatója fogja — jelentkezésük után — az illetőkkel közölni. Fogaras, 1011. évi november hó 4-én. — Az állami főgimn. igazgatósága.

— **Halálozás.** *Perdy György* szijgyártó neje olmult héten súlyos szenvedés után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **A ménés áthelyezése.** A szombatfalvi levegő árt a ménésikóknak. Állítólag a levegő volna az oka, hogy a csikók megvakulnak. Most ugy értesülünk, hogy *Kucsulátára* helyezik át a szombatfalvi ménest. Hir szerint az építési munkálatokat már meg is kezdték *Kucsulátán*.

— **Személyváltozás a fogarasi mén-telepnél.** *Lászlóffy Lajos*, számvivő főhadnagy a sepszentgyörgyi és *Peme Ferdinánd* számvivő főhadnagy a fogarasi mén-telephez kölesönösen áthelyeztetettek.

— **Támadás a városligetben.** Az olmult héten egy szegény munkásember bazaarkezett Amerikából és Fogarason egy korcsában pihenve számlálgatta a pénzét. Egy szintén ott mulató ember ezt észrevette és

elcsalta sétálni a városligetbe a szegény embert s ott revolvért rántva követelte a pénzét, azt mondván, hogy ő Budák, a rablóvezér. A megtámadott munkás futni kezdett, a támadó pedig utána. Véletlenül arra ment két csendőr, elfogta a merénylőt. A vallatásnál kitűnt, hogy nem Budák a rablóvezér, hanem egy helybeli fiatal iparos volt az illető. Letartóztatták.

— **Vértódulásoknál** a természetes **Ferencz József-keserűviz** rendszeres használata mellett biztosan és rendkívül enyhe módon gyógyulnak. Mint rendszeres adag elegendő $\frac{1}{2}$ pohár reggel éhgyomorral. Az igazi Ferencz József-keserűviz kitűnő hatását a legjobban igazolja az egész világ orvosainak és orvostanárainak egybehangzó elismerése. Dr. Ch. Mauriac, a párisi Hopital du Midi orvosa is így nyilatkozott e világhírű hazai gyógyvizről: „A Ferencz József-keserűvizet sokszor rendeltem s eddigi tapasztalataim szerint hatása nagyon kedvező, úgy hogy ez a gyógyviz a has-hajtók között a legelső helyek egyikét foglalja el.” Bevásárlásnál úgy a fűszerüzletekben, mint a gyógytárakban kérjen határozottan „valódi Ferencz József-keserűvizet. Óvakodjunk az utánzatoktól! Fogarason kapható: Thierfeld Lipót és Schul Henrik kereskedő cégeknél.

— **Tánciskolai vizsgabál.** November hó 4-én zajlott le a Transzylvánia zsufozásig megtelt nagytermében Simkovits József táncitanító hatheti táncanfolyamának befejezésül a vizsgabál. Az ügyes, kedves gyermekek nagy örömet okoztak a szülőknek, akik őszinte elismeréssel vannak Simkovits József bámulatos türelme, figyelme és rátermettsége iránt. A vizsgabál a legapróbb növendékek tündértáncával kezdődött, amelyben egészen kicsiny, 5—6—7 éves leánykák, fehér fátyol ruhácskákban lejtették bámulatraméltó ügyességgel a táncot, zúgó tapsot aratva. A magyar szótól *Krebsz Erna* és *Schul József* táncolták bravurosan, gyönyörű kosztümben. A spanyol táncot négy nagyobb leányka gracióz mozdulatokkal, nagyon szépen táncolta el. *Krebsz Mici*, *Nyilas Irén*, *Róth Adél*, *Senchea Veturia*. Jelmezük is fényes volt. A tiroli nemzeti táncot *Sárossy Gizike* és ifj. *Halmy Gyula* általános tetszést aratva, nagyon ügyesen táncolták. Eredeti, igazi tiroli jelmezük is hatásos volt. A legyező táncot négy edes kislány: *Czell Klárka*, *Héjas Evike*, *Hámorszky Margitka* és *Zankó Bözsike* elragadóan lejtették. Végül a lepke-táncot 16 leányka táncolta, rózsaszín, fehér, sárga, kék és piros jelmezekben nagyon szépen. Majd az összes szereplőkből gyönyörű tablót alkotva, görögtüzzel megvilágított képben gyönyörködünk és nemsokára kezdetét vette az általános tánc, amelyben éjtéli egy óráig kitörő vidámsággal vett részt a gyereksereg, a szülők nagy gyönyörűségére. A legnagyobb siker kísérte Simkovits ezidei tanfolyamát is és így természetes, hogy a viszontlásig bucsuzunk csak tőle.

— **Erdőöri ügyek.** Fogarasmegye köz-igazgatási erdészeti albizottsága tudomásul

vette Brassó város tanácsának előterjesztését arról, hogy Olteán Miklós törösvári erdőőr nyugdíjaztatott és védkerülete Miku Miklós erdőőrré bizatott. Továbbá, hogy Kursereán Elek erdőőr egyelőre szolgálati kívüli viszonyba helyeztetett és helyébe Csungu Szávu erdőőr Vledénybe áthelyeztetett.

— **Szerencsétlenség.** Borzalmas szerencsétlenség történt november 1-én a Felek község határában levő malomépületben. Csika Tamás molnár 4 éves leánykája játszott a tüzhely előtt, ahonnan egy égő zsarátnok esett ki s a kislány ruháját meggyújtotta. Pillanat alatt a felsőruha lángot fogott, úgy, hogy mire anyja berohant a házba, leánykája mint egy égő fáklya szaladt szerte. Az anya hamarosan nem tudta kigombolni a ruhácskát s így leánya szemeláttára égett el.

— **A békítő jutalma.** Folyó hó 3-án egy vándorkomédiás trupp utazott keresztül városunkon és a városi vendéglőbe tért be. Ott az egyik, Hrank Ferenc lelkére akart beszélni társának Buchinger Jánosnak, hogy térjen vissza feleségéhez, — akitől elvált — és ne hagyja nyomorogni 2 kis gyermekével. Buchinger erre megharagudva revolvért rántott elő és rálőtt Hrankra. Hrank a balszemén sebesült meg s Dr. Lesmann Henrik tanácsára a brassói szemkórházba ment. Buchinger a tett elkövetése után elszökött. Körözik.

— **Pénzintézetek szaporodása megyénkben.** Az utóbbi 10 év alatt megyénkben a pénzintézetek száma nagyon megszorodott. Most Fogarason 3 nagyobb pénzintézet, mint részvenytársaság, 2 szövetkezet és 1 magán bank működik. Megyénk többi részében 31, vagyis az egész megye területén 37 pénzintézet van. Természetesen ezek között van 5000 kor., sőt még kisebb alaptőkéjű is.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Novak László, Budapest. Mi rendesen küldtük a lapot, a régebbi, szegedi címre, mivel a lakásváltoztatásról semmiféle értesítést nem kaptunk, így az elkallódott példányokról nem felelhetünk. Most rendesen küldeni fogjuk az új, budapesti címre.

Z. D. Str.-Kercisora. A kéreztett tárcza valószínűleg elkallódott, mert mi nem emlékezünk rá, hogy öntől ilyen című kéziratot kaptunk volna.

Negoj, Miskolc. A kéreztett cím: Pallardi Leo fényképész, de már nem lakik Fogarason, üzletét Fischer Béla vette át. A keresett értesítő Thierfeld Dávid könyvkereskedésében 1 kor.-ért kapható. A polg. leányiskola igazgatója: Sárossy Károly. Forduljon ez ügyben hozzá.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Két utcai szoba csinosan butozva azonnal kiadó: Vár-tér 28. szám alatt. Jó levegő, tágas udvar, por nélküli tiszta lakás, télen meleg, kellemes kilátás a sétater- és korcsolyapályára.

Hirdetések.

Eladó! Adómentes, új földszintes ház a piac közelében. 5 szoba, 1 fürdőszoba, 2 konyha, 2 speis, 1 mosókonyha, 1 pince, 1 virágház, 1 diszkert, vízvezeték. Villanyberendezés. **Kiadó!** Kis lakás emeleten, 2 szoba, 1 nyári és egy téli konyha, 1 speis, 1 szin és kis veteményes kert. Víz az udvaron. 200 kor.

Bővebbet a kiadóban!

Sz. 542—1911. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sárkányi kir. járás-bíróságnak 1911. évi Sp. I. 690/3. számú végzése következtében dr. Pralea Hariton ügyvéd által képviselt Könyes Mihály sárkányi lakos javára 3000 kor. s jár. erejéig 1911. évi október hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2428 kor. 50 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, biliárd asztal, gramophon, üres hordók stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sárkányi kir. járás-bíróság Sp. I. 690/3. számú végzése folytán 3000 kor. tőkekövetelés ennek 1911. évi október hó 7 napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 108 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, sárkányban alperes lakásán leendő megtartására 1911. november hó 17-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107, 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Sárkány, 1911. évi november hó 6.

Tótfóssy Endre,
kir. bir. végrehajtó.

Telefon szám 48. Telefon szám 48.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki t. vevőimet, hogy

üzletemben bevezetttem:

a telefont

s ezentul b. rendeléseiket telefonon is eszközölhetik. Ugy mint eddig, ezentul is igyekezni fogok igen t. vevőimet

csemege, rozs, házikraham és fehér kenyér, továbbá kalács, kifli, zsemle, sandwis és mindennemű a szakmához tartozó süteményekben a legjobb minőségű áruval és pontosan kiszolgálni. — Végül ajánlom a híres brassói liszteket.

B. pártfogásukat továbbra is kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Balthes Károly, sütőmester.

4 fillérért tisztít

bár-
milyen

gallért, kezelőt

Gzink

Kolozsvárt.

Vidéki csomagolás
díjtalan!

„CLIMAX“

nyersolajmotor.

Legolcsóbb, legbiztosabb üzemerő. Versenyképes árak
Elsőrangú minőség. Több ezer referencia.

**== Pénzt ==
takarít meg!**

Bachrich és Társa

motorgyári fióktelep.

Budapest, V/11., Szabadság-tér 17. sz.

(Tőzsde-palota).

Telefonszám: 71-01. Sürgőnyelv: „KLIMAX“

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közön-
séget, hogy cipész-műhelyemet a
Bethlen-utca 12. sz. alá, a Wazek
A. mellett levő Scharscher-féle
üzlethelyiségbe helyeztem át.

További szíves pártfogást kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Kész Pál,

cipész mester.

Figyelmeztetés!

Házbérvallomások az 1912. évre folyó
év nov. hó végéig az itteni városi adóhiva-
tálnál benyújtandók azon házbirtokosok által,
kiknek bérbe adott lakásaik vannak. Aki
említett határidőig a házbérvallomást benyuj-
tani elmulasztaná az 1909. évi VI. t. cz.
48 §-a alapján a kivetett házbéradó után 1
esetleg 5% adópótlékkal fog külön megro-
vatni. A házbérvallomási űrlapok a városi
adóhivatalnál a hivatalos órák alatt díjta-
lanul kaphatók.

A városi adóhivatal.

Keresek megvé-
telre egy sorozat : **PALLAS**
NAGY LEXIKONT!

LINOLEUM, SZŐNYEGEKET és
FÜGGÖNYÖKET

ajánlja dus választékban, legújabb kivitelben
olcsó árak mellett az

„**ÁRUHÁZ**”

BRASSÓ. Buzasor 9. szám.

Minták bérmentve beküldetnek!

: Karácsonyi ujdonság! :

„Excelsior“
ALBUM

Kiválóan al-
kalmos aján-
dék tárgy, :
terjedelme
400 oldal,
100 elsőran-
gu zenemű :
tartalommal.

szenzációs tartalmával felülmúl minden
eddig megjelent hasonló gyűjteményt!

Művészies, :
dus aranyo-
zás, : díszes
egész vászon
kötésben ::

Bolti ára K 12.-
netto.

Ezen kiváló gonddal összeválogatott 100 zenemű
(közte 27 gyönyörű dal) bolti ára egyenkénti beszerzésnél
több mint 240 korona.

Előjegyzések elfogadtnak és kapható:

THIERFELD DÁVID könyvkereskedésében.

SINGER

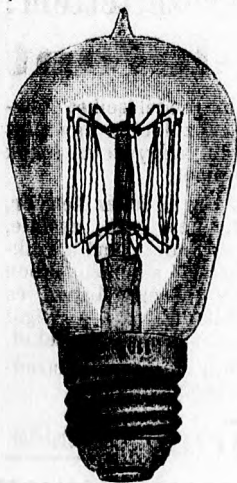
„66“

a 20. század varrógépe.

Csakis cégiünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

SINGER CO. varrógép részvénytársaság.

Egy a fehérneműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet
bárkinek ingyen kiadatik!

TANTÁL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényel ég.
Rázkódásoknak ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, fer-
dén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég.
Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.
Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK
Budapest, VI., Terézkörut 36.

Csak a

minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

BRASSÓI FÉRFI RUHASZÖVETEK

Utolsó idény ujdonságait
privát vevők részére
GYÁRI ÁRAK mellett szállít

Tellmann és Speil

brassói posztóraktár
és szétküldési üzlet

BRASSÓ, Buzsator S. sz.

Minták kívánatra azonnal bérmentve elküldetnek!

Házeladás! Fogarason, a nagy-
piac közelében egy
most is üzemben levő: **timár-üzlet házzal**
együtt, azonnal — szabad kézből — eladó.
Kittűnő hely a kész áruk eladására és beszer-
zésére. Bővebbet: **Krausz Emilnél, Olt-utca.**

Tisztítsd csak

Globus
Férfiszifító kivonattal
a világ legjobb férfiszifítószere

BUTOR

„Brassói Butorkészítő Iparosok Árucaarnok
Szövetkezeténél”

olcsó és finom kivitelben, jutányos áron,
kedvező feltételek mellett kapható.

Raktár-készlet: háló, ebédlők, uri-szobák
és salonberendezésekből; elvállal: teljes
lak-, középületi- és konyhaberendezéseket;
készül: commers és kárpitos árukat.

Meg elkintés vételkészség nélkül,
Költségvetés díjmentesen.

Kolostor-utca 36. Cell-palota.

Cigarettafázók!

Egyesüljete a cigarettafázók óriási
áremelése miatt! Ne sajnáljátok
a kis fáradságot! — Töltsetek

**Jacobi Antinicotin-
hüvelyeket,**

vagy „**Ottomán**” (törökfej)
és „**Tip-Top**” aranyzopókás

cigarettafázók.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség be-
cses tudomására adni, hogy a már hirdetett **üveg, porcellán**

és lámpaáru üzletemet a helybeli piacon
(Ferencz József-tér :::

Novák-féle házban) **immár megnyitottam** és raktáromat minden e szakmába vágó
cikkekkel dusan felszereltem.

Nagy raktárt tartok: mindennemű **üveg és porcellán**, valamint köedény áruk-
ban, lámpákban, tükrökben, olajnyomatos és egyéb fajta
képekben, virágváza és cserepekben, luxus és izléses diszműáru tárgyokban. Teljes
ebédlő-, teás-, kávé-, mokka- és mosdó-készletek a legegységesebb kivitelben. Elfo-
gadok épület üvegezést és képkeretezést a legjutányosabb árak mellett, azon-
kívül kész kép- és tükrökteretek.

Amidőn a n. é. közönséget raktárom szives megtekintésére meghívom, már előre is biztosítom a
legfigyelmesebb és legszolidabb kiszolgálá-
tásról s minden tekintetben igyekezni fo-
gok nagybecsű pártfogásukat teljesen
kiérdemelni. Kiváló tisztelettel

Székely Manó.**ÚJ FÉRFI RUHA- ÉS CIPŐ ÜZLET!**

T. C. Van szerencsém a helyi és vidéki nagyérdemű közönség szives tuda-
mására adni, hogy **üzletemet** a Bethlen-utcában — teljesen újra
átalakítva — az **új áruval dusan berendeztem!**
ősz és téli idényre

Minek után sikerült olcsó forrásokkal összeköttetésbe lépniem és
hogy a rezsim is jelentéktelen, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a t. közön-
séget olcsó árak mellett kiszolgálhatom.

Amidőn próbavételre mindenkit saját jó érdekében meghívok, előre is biz-
tosítom az áru jó minőségéről és a legszolidabb kiszolgálásról.

A t. közönség szives pártfogását kérve, jegyzek

kiváló tisztelettel

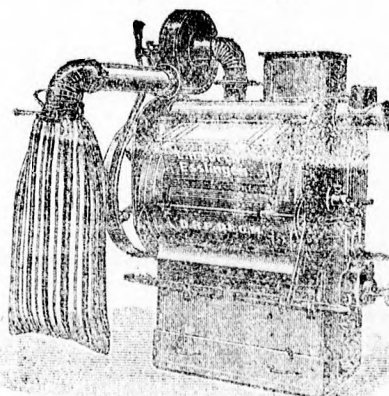
Mendel Oszkár.**Az egészségnek a legjobb szolgálatot teszi:****Özv. Engel Vilmosné**

legújabb gépe, a tollaknak gőzzel való tisztítására és fertőtlenítésére.

A tisztátalan ágynemű, a porral, piszokkal és egyéb fertőző anyaggal telített tollak a legkülönbö-
zőbb betegségeknek forrásai. Ép azért kiválóan ajánlatos, hogy a frissen tépett és a már használt
tollakat időközönként alaposan megtisztítsuk. A tisztításnak eddigi legelőkelőbb módja a **gőzzel**
való tisztítás. Igen tisztelt üzletfeleim kívánságára eddigi **vegytisztító és ruhafestő műhelyemet**
kiegészítettem egy:

**tolltisztító és
fertőtlenítő !!**

géppel, amelynek segítségével
üzletfeleim jelenlétében a tol-
lakat minden tisztátalanságtól
mentem. A tisztítás ered-
ményéről minden dícséretem-
nél ékebben szól m. t. várm.
főorvosunk személyes tapasz-
talon alapuló nagybecsű
nyilatkozata.

Orvosi nyilatkozat.

A fent jelzett ágytoll tisztító
és mosógép működési eredmé-
nyének személyes megfigyelé-
se alapján ezennel igazolom,
hogy a tollaknak gőzzel való
tisztítása által a vízben old-
ható minden rossz anyagot
eltávolíthatunk, megsemmisít-
hetünk minden bacillust és
minden a tollra káros állatkát.
Elismerem, hogy a tollaknak
tisztítása a leghasznosabb
dolgok egyike és feltétlenül
szükséges és ajánlatos, hogy
ugy a frissen tépett tollak,
valamint az ágytollak időköz-
önként, — meg ha egészsé-
ges emberek által is használ-
tattak — gőzzel tisztíttassan-
nak.

Fogaras, 1910. szept. 10.

Dr. Lsemann Henrik,
vármegyei főorvos.

A tollak tisztítása kilogrammonként 60 fillerbe kerül!
!! Nagyobb mennyiség tisztításánál előnyösebb árat szabunk !!

Midőn m. t. üzletfeleimnek további bizalmát is kérem,
nem mulaszthatom el újlag ismét szives figyelmüket felhívni:
gőzerőre berendezett ruhafestő és vegytisztító intézetemre.

Kiváló tisztelettel

Özv. Engel Vilmosné.

Apor-utca 8. sz.

Ha Ön
enni nem bír, rosszul érzi magát, biz-
tos segínyt nyújtanak az orvosilag ki-
próbált

: KAISER-féle :
GYOMOR-

Fodormenta-Caramellák!
Jó étvágyat kap, gyomra helyre jön és
megerősödik. Elevenítő és üdítő hatása
miatt nélkülözhetetlen turák.

Csomagja: 20 és 40 fillér.
Kapható: Hermann J. P., Dr. Kontesveller
Károly, Steinburgi Pildner F. A. urak
gyógyszertáraiban.

Egy okos fej
minden alkalommal

Dr. OETKER-féle vanilin cukrot
á 12 fillér
használ a drága vaníliaeső helyett.

Ez a legjobb fűszer tészták, kakaó
és tea, csokolá-
dé és krémek,
kuglupf, mártá-
sok, tejszín,
pudding és tor-
ták részére !!

Finom vagy porukorral keverve
mindennemű tészta behintésére pá-
ratlan és rendkívül kiadós, úgy kug-
lupf, tánk, császármorzsa stb.
1 csomag á 12 f. pótol 2-3 csövet.

Mindenütt kapható millió recepttel!
Tészták sütéséhez csak a VALÓDI
Dr. Oetker sütőpor 12 f. használható.

Nyersolaj
Szivógáz
Diesel
Benzin
és Lokomobilok!

Mótorok

Gyors
szállí-
tás!

Kedve-
ző fizé-
tési
felté-
telek!

Messzemenő jótállás!

Drezdai Mótorgyár részv.-t.
Németország legrégebb, legnagyobb mótorgyára

VEZÉRKÉPVISELŐ:
GELLÉRT IGNÁC és TSA
BUDAPEST, V., Kohány-utca 4.
(Alkotmány-utca sarok).

Három évi jótállás mellett
szállítok, vidéki megrendeléseket is utánvét mellett!
Nem megfelelő esetén vissza veszem, vagy kicserélem!

Korona
4.80 fill.

Korona
7.80 fill.

Egyfedelű nikkell-
óra
belső levegőfűdél, láncos!

Egy dupla 3 fedelű
fehérfém Roscofpf óra
láncos hozzá!

Részletfizetésre (10 évi jótállás)
OMEGA órák, arany, ezüst és acélban. } Bizonyítványok-
Schaffhauseni órák, " " " " } kal ellátva!

Nagy választék arany, ezüst és China-ezüst tárgyakban. Továbbá inga-, ébresztő-, zenélő-, fali-,
konyha- és lódal-órákban!

Ütő- és ébresztő órák. GRAMOFONOK és tisztelek mind újabb és újabb főlveletekkel!

Törött aranyat és ezüstöt becserelek és veszek.

ROSENBAUM JÓZSEF,
ékszerész és műorás — FOGARAS — Ferenc József-tér 17.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek
e lap kiadóhivatalában.

BARTHELMIE GYÖRGY
MECHANIKUS

* Telefon 380 BRASSÓ, WEISZ MIHÁLY-UTCA 23. * Telefon 380

Képviseleje a világhírű „Ideal” és „Erika” írógépek, „Veritas” varrógépek, különleges
ipargépek, gramofonok, sokszorosító készülékek, számológépek, tollbamondó gépek,
villanyos zsebtámpa stb. — Valamennyi első osztályú hozzávaló: festékszallag,
széncipapíros, minograpf festék, radirgammá, gramofonlemezek, tűk, varró- és
hímzőeszközök stb.

FINOM MECHANIKAI MŰHELY!
Patentmodellek készítése, valamennyi finom mechanikai készülék és pótrészek. —
Különlegességi javító-műhely, fizikai és elektrotechnikai műszerek, ugyisintén min-
den gyártmányú írógépek, varrógépek, gramofonok, és mechanikai készülékek.

Fontos írógép tulajdonosoknak!
Béreljen festékszallagot és hozzávalót. Tartassa
írógépét szakemberrel évi pauschale árért rend-
ben. Sok pénzt és időt takarít meg az által!

Írógépiskola!

Kitűnő minőségű legmagasabb sülárdtságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.